

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2019. gada 31. jūlijā

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

333. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, I.Purmale, A.Kušķis, I.Tapiņa, J.Zilgalvis, V.Brūzis, D.Baltiņa
U.Bratuškins.
Projektu pārstāvji:
P.Sitņikovs, V.Agopovs, I.Miļgroms – projekts Brīvības ielā 115;
M.Dobrājs, A.Lāce – projekts Dzirnavu ielā 63;
D.Balode, O.Vēveris, H.Elers, J.Dripe – Padomju okupācijas upuru piemiņas memoriāla projekts;
K.Cirsis – VARAM (Latvijas okupācijas muzeja būvvalde);
M.Kurte – VAS Valsts nekustamie īpašumi; Padomju okupācijas upuru piemiņas memoriāla projekts;
D.Krūmiņš, A.Krakovs – projekts E.Melngaiļa ielā 1A;
D.Putniņa – projekts Marijas ielā 2A;
E.Cerbulis, E. Uzvina – projekts Tērbačas ielā 59/61.

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: A.Rupenheite

Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes 333. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padome apstiprina darba kārtību bez izmaiņām.

2.

Padomes 334.sēde

Padomes 334.sēdi sasaukt 7. augustā 14:00 (ja nepieciešams), 14. augustā plkst. 14:00.

3.

Ēkas Rīgā Dzirnavu ielā 63 bēniņu stāva pārbūve; Iesniedzējs: Rīgas pilsētas būvvalde.

V.Brūzis informē par iesniegumu. Risinājums paredz veidot sānu izbūves bēniņos. Projekts ir labots atšķirībā no iepriekšējā risinājuma, samazinot jumta izbūves.

Būvvalde atbalsta iesniegto risinājumu.

U.Bratuškins: ja institūcijas konstatē normatīvo aktu prasību ievērošanu, risinājums ir atbalstāms.

J.Dambis: ēka Dzirnavu ielā 63 ir arhitektūras piemineklis un ēkām, kurām jumtu pārveidojumi nav notikuši, atsevišķos gadījumos pārveidojumi ir pieļauti, pamatojoties uz konkrētiem argumentiem (tik slikts konstrukciju tehniskais stāvoklis, ka tās pilnībā jānomaina vai risinājums, kas nenodrošina esošā jumta kvalitatīvu funkcionēšanu). Šajā situācijā šādi iemesli nav redzami. Vienīgā argumentācija ir vēlme izmantot jumta telpas un iegūt papildus platības un caur to tiek pārveidots kultūras piemineklis, kas rada šaubas par risinājumu. Nav veikta analīze, kas apliecinātu oriģinālās substances esamību un apliecinātu, ka risinājums ir piemērots un nepieciešams.

Īpašnieks informē, ka ēkā jau ir veikti pārveidojumi un nav pilnībā saglabājušās vēsturiskās konstrukcijas. Ļoti minimāli tiek izmantota jumta daļa uz pagalma pusi. Ēkas jumta konstrukcijas nav avārijas stāvoklī, bet tās nav arī oriģinālās daļas.

D.Baltiņa: uzskatu, ka jumtu ainavas Rīgas vēsturiskajā centrā ir jā saglabā un iesniegtais risinājums nav veiksmīgs. Jumtu

salauzījums nedod pievienoto vērtību un nav atbalstāms.

Projektētāja informē, ka sākotnēji NKMP tika iesniegti vairāki risinājumi, kur bija varianti ar vienmērīgāku jumta risinājumu. NKMP izvēlējās risinājumu, kas atbilst izbūvēm, kas nav lielākas par trešdaļu, kā rezultātā risinājums veidojās samocītāks, bet atbilstošs normatīvo aktu prasībām.

Padome balso par lēmumu: atbalstīt ēkas Rīgā Dzirnavu ielā 63 bēniņu stāva pārbūves risinājumu, pievienojot pārbūves pamatojuma materiālu.

Par: 5 – V.Brūzis, J.Zilgalvis, J.Asaris, I.Tapiņa, I.Purmale;

Pret: 1 – D.Baltiņa;

Atturas: 3 – A.Kušķis, J.Dambis, A.Kronbergs.

Padomes lēmums: atbalstīt ēkas Rīgā Dzirnavu ielā 63 bēniņu stāva pārbūves risinājumu, pievienojot pārbūves pamatojuma materiālu.

4.

Dzīvojamās, biroju un pakalpojumu ēkas jaunbūve Rīgā, Brīvības ielā 115; Iesniedzējs: I.Miļgroms.

I.Miļgroms informē par iesniegumu un veiktajām izmaiņām – logailas sasaucas ar blakus esošo baznīcu, ēkas fasādes tonalitāte un materiāls, jumta koncepcija ar pārkarēm, bet lakoniskāku formu.

A.Kušķis norāda uz iepriekš izteiktu iebildi par lentveida vienlaidu stiklojumu augšējā stāvā. Kā pamatota pārkare pagalma pusē? Kādēļ paredzētas tonētas stikla margas?

I.Miļgroms: uzskatu, ka nav nepieciešams nekas papildus lentveida stiklojumam, kas ir lakonisks un vienkāršs. Pārkare ir vienāda arī uz ēkas otru pusi.

J.Zilgalvis: pēc ilgstošiem meklējumiem, iesniegtais risinājums ir ļoti uzlabots un atbalstāms.

J.Dambis: Salīdzinot ar iepriekš izskatītajiem variantiem, risinājums kļuvis skaidrāks un vidē iederīgāks. Turpmākajā attīstības gaitā jāseko līdzi materiālu lietojumam un detaļām.

V.Brūzis, I.Tapiņa atbalsta risinājumu.

Padome balso par lēmumu: atbalstīt iesniegto dzīvojamās, biroju un pakalpojumu ēkas jaunbūves Rīgā, Brīvības ielā 115 risinājumu.

Par: 7 - V.Brūzis, J.Zilgalvis, J.Asaris, I.Tapiņa, I.Purmale; A.Kušķis, J.Dambis;

Atturas: 2 – D.Baltiņa, A.Kronbergs;

Pret: 0.

Padomes lēmums: atbalstīt iesniegto dzīvojamās, biroju un pakalpojumu ēkas jaunbūves Rīgā, Brīvības ielā 115 risinājumu.

5.

Padomju okupācijas upuru piemiņas memoriāls Rīgā, Latviešu strēlnieku laukumā 1; Iesniedzējs: NKMP.

J.Asaris informē par iesniegumu. Galvenais diskusiju jautājums par memoriālu sienas izvēlēto materiālu un rakstu.

VARAM pārstāvis informē, ka Okupācijas muzeja jautājumi, tajā skaitā memoriāla sienas attīstība ir izvērtēta tpašajā kārtībā būvvaldes kompetencē VARAM un iesniegtais risinājums ir atbalstīts.

Projekta pārstāvji informē par risinājumu.

J.Dripe: risinājums pamatā nav mainījies kopš konkursa risinājuma. Projekta attīstības process ir bijis ļoti sarežģīts, gan realizācijas īstenošanai, gan diskusijās ar sabiedrības pārstāvjiem un autoru. Šobrīd izveidojusies laba sadarbība starp dizaina biroju H2E un autoru par kvalitatīvu realizāciju.

Risinājumā ceremoniāla ziedu nolikšana pavēršas pret laukumu, atbilstoši valsts protokola prasībām, savukārt intīmāka daļa ir

no Grēcinieku ielas puses.

Projekta pārstāve informē, ka tiek saglabāts vēsturiskais zviedru bruģis, plāksnes tiks izliktas no jauna un ar pasūtītāja saskaņots laukuma labiekārtojums.

VNĪ informē, ka tiek saskaņota laukuma daļa, kas ir valsts īpašumā. Otra daļa ir pilsētas pašvaldības īpašums. Šobrīd ir izstrādātas skices un iesniegtas izskatīšanai. Līdz ar to laukuma sakārtošana tiek skatīta kopumā.

J.Dambis uzdod jautājumu par keramikas materiālu – virsmas klājumu un montēšanas metodi.

H.Elers informē, ka plānots izmantot angobētu klinkera materiālu, 12 dažāda izmēra elementi (300 mm x 300 mm un dziļumā 120 mm – 180 mm), kas tiks izvietoti dažādos dziļumos sienā. Tiks izmantots masā pilns klinkers, no sākotnējās šūnu materiāla idejas esam atteikušies. Materiālus ražos uzņēmums "Lode", individuāli izgatavoti elementi. Ir izgatavots makets 1:1 mērogā 2 metri, kas atrodas birojā.

Elementi tiks līmēti veidojot tehnisko šuvi, virsma apstrādāta nedaudz raupja, pusmatēta. Precīzs risinājums tiks izstrādāts vēl detaļās ražošanas procesā.

K.Ģelzis informē par sadarbību ar uzņēmumu H2E. Centieni Strēlnieku laukuma pusi turēt ornamentālu, bet interaktīvu un plaši pieejamu, savukārt Grēcinieku ielas pusi vairāk intīmu un personisku. Izmaiņas, kas tika radītas, ir saistītas arī ar izmaiņām dabas apstākļos, kas ietekmētu objekta pastāvēšanu – materialitāte, krāsas u.c. Izstrādātais musturs minētajā materiālā memoriāla sienā vislabāk eksponēsies saulainā laikā dienas vidū. Atzinīgi vērtē panākto risinājumu sadarbībā ar dizaineriem.

VNĪ pārstāvis demonstrē video materiālu telefonā ar telpisko maketu, kas izveidots H2E birojā.

A.Kušķis uzdod jautājumu par tehniskās telpas veidošanu, vagonu un koku apstādījumiem pie Okupācijas muzeja.

Projekta pārstāve informē, ka lifts nebūs manāms, jo tiks nosegts ar to pašu materiālu kā laukuma segums. Vagona materiāls būs krāsots metāls. Iekļūšana nav paredzēta vagonā, jo tās ir kāpnes, kuras nekur neved.

VNĪ pārstāve informē, ka koku apstādījumi tiek risināti kopā ar muzeja ēkas attīstību un paredzēti labiekārtojumā līdzīgi kā tas atspoguļots vizualizācijā gar muzeja ēku.

J.Dripe informē, ka koku apstādījums iekļauts, pēc konsultācijām ar ēkas autoru G.Birkertu, uzskatot, ka memoriāls veidojas ļoti aktīvs, un nepieciešams starpelements, ko veido šī koku rinda.

A.Kušķis: Strēlnieku laukumam un visai teritorijai nepieciešama pozitīva virzība. Līdz šim bijuši daudz pretrunīgi viedokļi, sarežģījumi dokumentācijā un saistību ievērošanā. Svarīgi, ka projekts virzās uz priekšu un jau iegūst konkrētas materialitātes risinājumus. Atbalstu risinājumu un aicinu arī Padomi to atbalstīt.

J.Dambis: kopumā pamatideja ir izturējusi laika pārbaudījumu un attīstījusies, bijuši meklējumi par materiālu. Redzam, ka sākotnēji solīto ieceri nebija iespējams novest līdz realizācijai tieši tehniskā izpildījuma dēļ. Izvērtēšanai iesniegts jau konkrētāks un detalizētāks risinājums, nekā iepriekšējās izskatīšanas reizēs. Iepriekš aicinājam veikt maketēšanu dabā, un varam pieņemt, ka autori ir pārliecinājušies par dimensijām. Kopumā atbalstot iesniegto risinājumu, svarīgi vēlreiz iepazīstināt institūcijas un kopīgi izvērtēt sasniegto brīdī, kad nonāks līdz sienas klinkera elementa konkrētajam piedāvājumam.

Projekta pārstāvji sniedz priekšstatam materiāla paraugu, kāds tiks izmantots memoriāla sienas izveidē.

J.Asaris: NKMP pamata diskusija bija par materialitāti. Sniegtie skaidrojumi ir pamatoti un saprotami. Atbalstāma ir koncepcija par memoriāla sienas novietojumu un pamatojumu. Pozitīvi, ka risinājums attīstās tiešā sadarbībā ar projekta sākotnējo autoru. Kopumā NKMP bažas par risinājumu ir mazinātas. Detalizācija un apdares risinājumi vēl tiks izskatīti institūcijās.

A.Kušķis aicina risināt autostāvvietas jautājumu un veidot pieeju no Grēcinieku ielas puses, iespējams ar kādiem labiekārtojuma elementiem.

U.Bratuškins vērš uzmanību uz jautājumiem par objekta uzturēšanu, lai tas laika gaitā nemazinātu savu kvalitāti, ņemot vērā, ka risinājumā liels uzsvars ir likts uz koloristiku un krāsu niansēm.

Galvenās puses motīvs detalizēti izstrādāts, tomēr, vai jautājums, vai ir pārbaudīts, kā risinājums izskatīsies kopā ar Okupācijas muzeja vēsturisko ēku. Katrs objekts par sevi ir sava laika estētiskā veidots, tomēr svarīgi pārliecināties, lai netiktu radīts neviengabalains iespaids.

V.Brūzis vērš uzmanību uz jautājumu ir par labiekārtojuma robežu.

VNĪ pārstāvis informē, ka stāvvietas pretī memoriālam tiks likvidētas. Ir iecere vienoties ar pilsētu par kopēju labiekārtojuma veidošanu visam laukumam.

A.Kronbergs: kopumā atbalstu notikušo projekta attīstību. Aicinu pasūtītāju vienoties ar pilsētas vadību par laukuma sakārtošanu visā tā platībā.

J.Dambis aicina vēl pārdomāt materiāla virsmas eleganci un smalkumu, ko var panākt ar virsmas faktūru, lai materiāls neradītu asociācijas ar ķieģeli.

Padome balso par lēmumu: Atbalstīt iesniegto POUPM risinājumu tālākajai izstrādei un realizācijai.

Par: 7 - A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, I.Purmale, A.Kušķis, V.Brūzis, D.Baltiņa;

Pret: 0;

Atturas: 2 - J.Zilgalvis, I.Tapiņa.

Padomes lēmums: Atbalstīt iesniegto POUPM risinājumu tālākajai izstrādei un realizācijai.

6.

Biroju ēkas jaunbūve Rīgā, E.Melngaiļa iela 1A;

Iesniedzējs: NKMP

Projektētājs informē par iesniegumu un vizuālās ietekmes analīzi.

Padome diskutē par ēkas pieļaujamo augstumu.

V.Brūzis informē, ka būvvalde atbalsta iesniegto risinājumu kā interesantu projektu.

J.Zilgalvis: aicinu atbalstīt risinājumu.

D.Baltiņa: neatbalstu risinājumu. Uzskatu, ka apjoms ir pārāk liels tik tuvu Rīgas vēsturiskajam centram. Objekta ietekme pret Rīgas vēsturisko centru kā UNESCO Pasaules mantojuma vietu ir negatīva un nav pieļaujama. Nepieciešams mazināt stāvu skaitu un pielāgoties apkārtējai apbūvei. Žēl, ka ieteikums par stāvu skaita samazinājumu nav ņemts vērā.

J.Asaris: Uzskatu, ka veiktā analīze apliecina tuvējos skatupunktos projektētās ēkas iederību esošajā apbūvē. Arhitektoniskais risinājums ir veiksmīgāks par to risinājumu, uz kā pamata tika izsniegta būvatļauja.

U.Bratuškins: detalizēta vietas analīze tomēr nav sagatavota, kas prasa salīdzināt ar tuvāko esošo apbūvi, dinamiku un dialogu ar apkārtējām ēkām. Saistībā ar apkārtējo apbūvi, svarīgi izvērtēt ne tikai saderību ar stadiona apbūvi, bet plašākā mērogā. Augstumu izmēriem nav komentāru, jo nebija informācija, kā augstums saskan ar apkārtējām ēkām.

Padome balso par lēmumu: atbalstīt iesniegto risinājumu biroju ēkas jaunbūvei Rīgā, E.Melngaiļa iela 1A.

Par: 6 - A.Kronbergs, J.Asaris, I.Purmale, A.Kušķis, V.Brūzis, J.Zilgalvis;

Pret: 1 – D.Baltiņa;

Atturas: 2 – I.Tapiņa, J.Dambis.

Padomes lēmums: atbalstīt iesniegto risinājumu biroju ēkas jaunbūvei Rīgā, E.Melngaiļa iela 1A.

7.

Tirdzniecības un darījumu ēka Rīgā, Marijas iela 2A;

Iesniedzējs: NKMP

Projektētāja informē par projektā veiktajām izmaiņām.

A.Kušķis uzdod jautājumu par dekoratīvā metāla sieta izvietojumu virs vēdināšanas iekārtām, lai mazinātu to ietekmi, kā arī vai šādas tehniskas iekārtas nepieciešams eksponēt uz jumta, jo atbilstoši noteikumiem tām jābūt iekļautām telpās.

Projektētāja informē, ka augstumā 1,5 m tiek veidota dekoratīva metāla plakne. Kopējais augstums ir virs 24 m.

U.Bratuškins uzdod jautājumu par ēkas gaišās daļas materiālu.

Projektētāja informē, ka gaišajai daļai paredzētas lielas akmens plātnes.

A.Kušķis: Ir rasts kompromiss būvlaidēm gar Marijas ielu, kas ir pamatots un loģisks un tiek veidota plašāka, nekā normatīvie akti pieprasa. Tomēr uzskatu, ka nav ievērtētas izmaiņas, par kurām tika iepriekš diskutēts saistībā ar būvlaidēm gar Satekles ielu, ņemot vērā, ka risinājumā ir izmaiņas saistībā ar pasāžas veidošanu. Elizabetes ielas un Satekles ielas krustojums aktivizēsies vairāk, jo tiks radīta jauna iela Rail Baltica projekta ietvaros līdz ar visām komunikācijām, kas tai nepieciešamas, tādēļ šī prasība par būvlandes ievērošanu ir pamatota.

Saskaņā ar noteikumiem tehniskās iekārtas nedrīkst parādīties virs noteiktā augstuma, kas diemžēl šajā projektā joprojām ir. Fasāžu detalizācija ir interesanta un pozitīva.

V.Brūzis: būtisks ir pagalma trūkums, kas joprojām nav ieviests projektā.

Padome, pamatojoties uz būvvaldes informāciju, konstatē, ka risinājumā ir virkne detaļu, kuras neatbilst normatīvo aktu prasībām.

A.Kronbergs: kopumā projekts fasādēs ir pozitīvi attīstījies tuvāk integrācijai vēsturiskajā vidē, fasādes kļuvušas izsmalcinātākas, sadrumstalotākas. Ēka ir sarežģīta dēļ sava lielā apjoma, jo īpaši konkrētajā vietā.

D.Baltiņa: joprojām uzskatu, ka stūra akcents ir pārāk liels. Ēka pati ir ļoti liela, tādēļ vēl to uzsvērt ar papildus akcentu nav nepieciešams. Satekles un Elizabetes ielas stūra risinājums nav atrisināts.

Padome balso par lēmumu: novērtējot atsevišķus uzlabojumus tirdzniecības un darījumu ēkas Rīgā, Marijas iela 2A projektā, Padome aicina panākt normatīvo aktu ievērošanu un organiskāku objekta iekļaušanos vēsturiskajā vidē.

Par: 8 - A.Kronbergs, J.Asaris, I.Purmale, A.Kušķis, V.Brūzis, J.Zilgalvis, D.Baltiņa, J.Dambis;

Pret: 0;

Atturas: 1 – I.Tapiņa.

Padomes lēmums: novērtējot atsevišķus uzlabojumus tirdzniecības un darījumu ēkas Rīgā, Marijas iela 2A projektā, Padome aicina panākt normatīvo aktu ievērošanu un organiskāku objekta iekļaušanos vēsturiskajā vidē.

8.

Dzīvojamās ēkas bēniņu un jumta pārbūve Rīgā, Tērbatas ielā 59/61;

lesniedzējs: SIA TII Projekti.

Projekta pārstāvis informē par iesniegumu.

Ēka ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis.

AMI vērtējums apliecina, ka jau 40os gados jumtam ir bijuši bojājumi un nobīde korē veidojās dēļ neprasēmīgiem remontiem. Jumts ir jāmaina visa konstrukcija, jo esošā stāvoklī tas nevar pastāvēt. Tādēļ ir vēlme sakārtot jumta stāvokli, kā arī to pārveidot izmantojamu dzīvojamai funkcijai.

Padome konstatē, ka jumta konstrukciju stāvoklis dēļ iepriekšējiem pārveidojumiem ir sliktā tehniskā stāvoklī, turklāt spāru izmērs nav atbilstošs ēkas jumta tehniskajai noturībai.

J.Dambis: esošajā situācijā Padome var sniegt konsultāciju, atzīstot, ka tehniskais stāvoklis un notikušie pārveidojumi ir pamatojums kardinālākām izmaiņām ēkas jumta risinājumā. Svarīgi saglabāt vēsturisko veidolu pret ielu. Uz leju nolaistie logi fasādē izskatās labāk. Uz pagalma pusi panākt pēc iespējas viengabalaināku risinājumu, kura izvērtēšanu izskatīt institūcijās. Pret ielu piedāvātais risinājums ir pārliecinošs un atbalstāms.

J.Zilgalvis: piedāvātajā variantā jumta ainava tiek sakārtota.

D.Baltiņa: jumts ir jāsakārto un jāremontē, lai ēka varētu attīstīties, tomēr uzskatu, ka risinājums ir pārāk saraibināts un papildināts ar pārāk daudz maziem logiem. Aicinu atjaunot jumtu un sakārtot to, bet saglabājot bēniņu funkciju bez papildus dzīvojamām platībām. Iespējams, arhīvā ir pieejami materiāli, kāds tas ir bijis vēsturiski.

A.Kronbergs: Uzskatu, ka bēniņu izmantošana nav viennozīmīgi negatīva parādība. Intensificējot ēku esošo telpu izmantošanu, tiek samazināta pilsētas ekspansija, kas ir pozitīvs faktors, jo tiek izmantoti jau esošie pilsētas resursi (transports, infrastruktūra, utt).

Padomes lēmums: Padome atbalsta bēniņu izmantošanu un jumta pārbūvi ielas pusē ēkā Tērbatas ielā 59/61, Rīgā, pamatojoties uz sliktu tehnisko stāvokli, un nepieciešamību sakārtot jumtu; pagalma risinājumu izvērtēt institūcijās.

Par: 8 - A.Kronbergs, J.Asaris, I.Purmale, A.Kušķis, V.Brūzis, J.Zilgalvis, J.Dambis, I.Tapiņa;

Pret: 1 – D.Baltiņa;

Atturas: 0.

Padomes lēmums: Padome atbalsta bēniņu izmantošanu un jumta pārbūvi ielas pusē ēkā Tērbatas ielā 59/61, Rīgā, pamatojoties uz sliktu tehnisko stāvokli, un nepieciešamību sakārtot jumtu; pagalma risinājumu izvērtēt institūcijās.

Sēdi slēdz plkst. 17:06

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

V.Brūzis

J.Dambis

A.Kušķis

D.Baltiņa

I.Tapiņa

I.Purmale

J.Zilgalvis

Sēdi protokolēja

A.Rupenheite